

De soldaat van Barrahûs

De herkomst en betekenis van dit beeld is al meer dan een eeuw onderwerp van veel speculatie. De soldaat van Barrahûs stond tot 1996 in de siertuin van een eeuwenoude boerderij, Nij Barrahûs, aan de rijksstraatweg onder Wirdum.

De oudst bekende vermelding is van 1875. In het begin van de twintigste eeuw blijkt het beeld al tot de lokale bezienswaardigheden te behoren.

In 1950 wordt het gerestaureerd op advies van de volkskundige Sytze Jan van der Molen. Volgens hem was de soldaat geen Franse militair, zoals vaak werd gedacht, maar een Duitse infanterist uit de jaren 1740. In de zomer van 1961 werd het beeld bij een tentoonstelling in Groningen door vandalen vernield en bij de zware novemberstorm van 1972 werd de soldaat door een vallende boom getroffen. In 2003 werd de soldaat door de eigenaren overgedragen aan het HCL.

In 2006 is het beeld opnieuw gerestaureerd met steun van de Boelstra Olivier Stichting, het Herbert Duintjer Fonds en het Zadelfonds. De werkzaamheden waren er vooral op gericht om het beeld voor verder verval te behoeden.

Aan het soldaatje van Barrahûs is een van de weinige sprookjes verbonden waarvoor Nederland als herkomstgebied kan worden aangewezen.

Op een stormachtige herfstavond klopt bij een eenzaam gelegen boerderij een arme vrouw aan en vraagt of zij in het hooi mag slapen. Zij wordt in de kring rond het haardvuur opgenomen, maar de soldaat die daar eveneens een nachtverblijf heeft gekregen, vertrouwt haar niet. Hij haalt een handvol appels en gooit iedereen een toe. De mannen vangen de appel met de knieën naar elkaar toe, de vrouwen door hun schoot breed te maken. De arme vrouw vangt hem op als een man. De vrouw wordt onmaskerd en gevangen genomen. Zij blijkt een verklede rover te zijn die in die nacht zijn slag had willen slaan.

De oudste vermelding van dit sprookje - dat in meerdere, ook langere varianten is

overgeleverd - is van 1848. De overlevering wil dat de soldaat in de tuin de bewoners gered had. De boer zou dit beeld uit dankbaarheid hebben laten maken.

Uit recent onderzoek blijkt dat de soldaat het uniform draagt van een grenadier uit de Friese regimenten van het Staatse (Nederlandse) leger van omstreeks 1750. Vermoedelijk is het beeld in de tuin geplaatst als herinnering aan de militaire loopbaan van één van de voorouders van de negentiende-eeuwse bewoners van Nij Barrahûs.